

tel VARĀH. BRH. S. 81, 19.

षड्भाववादिन् adj. ein Anhänger der Theorie von den sechs Bhāva (द्रव्य, गुण, कर्मन्, सामान्य, विशेष und समवाय) Verz. d. Oxf. H. 289, a, 24.

षड्भुज 1) adj. (f. स्त्री) a) sechsarmig PAÑĀK. 1, 14, 29. Durgā BRĤAN-NANDIKĒCĀRA-P. im ÇKDR. — b) sechs Seiten habend, subst. Sechseck COLEBR. Alg. 96. — 2) f. स्त्री Wassermelone RĀĀN. im ÇKDR.; vgl. षड्देखा, षण्मुखा.

1. षड्योग m. die sechs Weisen im Joga Verz. d. Oxf. H. 89, a, 11.
2. षड्योगै adj. mit Sechsen bespannt: षड्योगैर्भिरचर्कषु: AV. 6, 91, 1. सौर 8, 9, 16. KĀTJ. ÇR. 5, 11, 2. — Vgl. षड्जव.

षड्द adj. sechsähnig H. 1263.
1. षड्स m. die sechs Geschmäcke: °गुणाः Verz. d. B. H. No. 988. °निघण्टु Mack. Coll. 1, 134.

2. षड्स 1) adj. die sechs Geschmäcke habend: षन्न KATHĀS. 45, 230. — 2) n. Wasser H. Ç. 164.

षड्सासव m. Lymphe H. 620.
षड्त्रै m. ein Zeitraum —, eine Feier von sechs Tagen AV. 11, 7, 11. TS. 7, 1, 20, 3. 2, 4, 1. ÇĀÑKH. ÇR. 16, 25, 1. 7. LĪTJ. 9, 12, 15. KĀTJ. ÇR. 4, 10, 16. PĀR. GRHJ. 2, 1. R. 4, 32, 4 (33, 4. 6 GORR.). HARIV. 1284. R. 4, 59, 5.

षड्देखा f. Wassermelone RĀĀN. im ÇKDR. Vgl. षड्भुजा, षण्मुखा.
षड्दवणा n. die sechs Salze (मृत्सोपेतं पञ्चलवणम्) RĀĀN. im ÇKDR.
षड्दक die sechs Metalle: °मार्णाः Verz. d. B. H. 300, 1.

षड्दक्त्रा adj. sechs Mänder habend MBH. 11, 138. PAÑĀK. 4, 12, 37. m. Bein. Skanda's MBH. 3, 14352. VARĀH. BRH. S. 99, 1. MATSJA-P. 134 nach ÇKDR. — Vgl. षडानन.

षड्दुर्ग m. eine Gruppe —, ein Verein von Sechsen Verz. d. B. H. No. 873. Verz. d. Oxf. H. 236, a, 9. sechs Kühe mit Kälbern Schol. zu KĀTJ. ÇR. 5, 4, 21. 14, 5, 20. 23. 18, 5, 4. die fünf Sinne und das Manas: षड्संपत्° adj. BHĀG. P. 11, 18, 40. die sechs innern Feinde des Menschen: कामः क्रोधस्तथा लोभो र्क्षो मानो मदस्तथा । षड्दुर्गमुत्सृजेदेतम् Spr. (II) 1638. BHĀTJ. 1, 2. °जित् MBH. 1, 1948. कामकोपादिरिपु° KATHĀS. 20, 134. षरि° MĀRK. P. 132, 44. DAÇAK. 186, 7. शत्रु° Spr. (II) 2740. KĀM. NTRIS. 1, 58. — Vgl. षड्दुर्गिक.

षड्दुर्गै (von षड्दुर्गैति) adj. (f. स्त्री) 1) der sechsundzwanzigste ÇAT. BR. 12, 3, 2, 2 (du. so v. a. der 25ste und 26ste). WEBER, GJOT. 37. SŪRJAS. 14, 5. RĀĀ-TAR. 6, 148. Verz. d. Oxf. H. 53, b, 16. °ब्राह्मणा n. und षड्दुर्गै n. Titel eines Brāhmaṇa, das als Ergänzung zum Pāñkāviñcābrāhmaṇa gleichsam als 26ter Abschnitt dieses Brāhmaṇa betrachtet wird, Ind. St. 1, 31. 36. fgg. 78. 4, 375. fg. — 2) aus sechsundzwanzig bestehend ÇAT. BR. 12, 3, 2. Ind. St. 9, 17. VARĀH. BRH. S. 56, 27. — 3) um sechsundzwanzig vermehrt: शत hundredundsechsundzwanzig WEBER, GJOT. 41. — 4) षड्दुर्गै Ind. St. 5, 370 fehlerhaft für षड्दुर्गै.

षड्दुर्गैक adj. aus sechsundzwanzig bestehend PAÑĀK. 4, 3, 17. KŪLIKOP. in Ind. St. 9, 16.

षड्दुर्गैति f. sechsundzwanzig: Rippen TBR. 3, 6, 3. Halbmonate ÇAT. BR. 12, 3, 2. VARĀH. BRH. S. 82, 7. BHĀG. P. 11, 22, 2. Verz. d. Oxf. H. 36, a, 18. fg. °सकृन्नाया (षड्दुर्गैतिः ?) 9, b, 3. °रात्र KĀTJ. ÇR. 24, 2, 22.

ÅCV. ÇR. 11, 3, 11.

षड्दुर्गैतिक s. षड्दुर्गैतिम्.

षड्दुर्गैतितम् adv. der sechsundzwanzigste MBH. in den Unterschrr. der Adhijāja.

षड्दुर्गैतिम् adj. dass. VARĀH. BRH. S. 50, 15, v. 1. (im Text षड्दुर्गैतिक). षड्दुर्गैतिक adj. aus sechsundzwanzig bestehend KĀM. NTRIS. 8, 23.

षड्दुर्गैध adj. (f. स्त्री) sechsfach, sechserlei: Speise (vgl. षट्पय) ÇAT. BR. 10, 4, 2, 14. 20. Ind. St. 5, 370 (षड्दुर्गैध st. षड्दुर्गैशम् zu lesen). षट्पयैन् (vgl. षड्दुर्गैध) AIT. BR. 2, 39. ÇĀÑKH. BR. 14, 1. ÇR. 16, 25, 7. स्त्रीधन M. 9, 194. बल 7, 185. KĀM. NTRIS. 18, 2. RAĢH. 4, 26. प्रीतिलक्षणा Spr. (II) 2703. SĀH. D. 102. BHĀG. P. 3, 10, 18. राजनीति 10, 45, 34. SARVADARÇANAS. 173, 4. रस BHĀSHĀP. 34. — Vgl. षड्दुर्गैध.

षड्दुर्गैधान s. u. विधान 3) a).

षड्दुर्गैध्या f. ein best. Insect, = तैलिनी RĀĀN. im ÇKDR. unter dem letzten Worte. Vielleicht fehlerhaft für षड्दुर्गैधु.

1. षण्ड 1) m. (SIDDH. K. 249, b, 1 v. u.) und n. Baumgruppe, Pflanzengruppe UĒVĀL. zu UṆĀDIS. 1, 113. AK. 1, 2, 2, 41. H. 1110. an. 2, 129. MED. Ç. 26. HALĀJ. 5, 25. वन° R. 3, 15, 43. 5, 15, 51. कोकिलकुलषण्डानि (वनानि) 6, 15, 11. कानन° 4, 44, 24. उपवन° 5, 63, 33. दुम्° MBH. 3, 11527. R. 4, 13, 12. वृत्° HARIV. 8945. कदम्बतरु° MBH. 3, 14537. कमल° 12, 4283. कदली° 13, 637. 9, 2181. HARIV. 1875. 6407. 8251. 8946 (die neuere Ausg. des HARIV. überall षण्ड). R. 3, 12, 14. 76, 15. 4, 41, 27. 43, 6. 44, 16. MROH. 20. RĀĀ-TAR. 2, 139. श्रीषण्डदुम्दोः° 4, 156. Verz. d. Oxf. H. 187, b, 3 v. u. MĀRK. P. 60, 2 (स्रजषण्डः zu lesen). BHĀG. P. 4, 7, 3. षण्ड° 11, 2 (°षण्ड ed. Bomb.). कदली° 4, 6, 21 (°षण्ड ed. B.). Menge, Haufen überh. UĒVĀL. देर्दण्डषण्डविवरे (°षण्ड ed. B.) BHĀG. P. 3, 15, 41. नखमणि° (°षण्ड ed. B.) 5, 25, 4. Daraus, dass षण्ड durch die Māgadhī-Form षण्ड (Ind. St. 10, 283) bezeugt wird, darf man noch nicht schliessen, dass nur jenes richtig, षण्ड aber falsch sei. Dieses etymologisch ganz verschiedene Wort findet sich in der angegebenen Bed. in den sonst so zuverlässigen Bomb. Ausgg. (z. B. वन° MBH. 3, 13147. fg. पलाश° 16855; vgl. auch das Wortspiel श्रीषण्डषण्डैः Spr. (II) 5705) und diese Bed. des Wortes schliesst sich ungezwungen an die von Stück, Theil an. Nach UĒVĀL. auch षण्ड. Vgl. तरु°, दुम्°, वातिक°. — 2) m. ein in Freiheit gesetzter Stier AK. 2, 9, 62. TRIK. 3, 3, 155. H. 1259. an. 2, 129. MED. Ç. 26. ÇH. 4. UĒVĀL. zu UṆĀDIS. 1, 101. 113. hier und da षण्ड und षण्ड geschrieben. Vgl. ग्रामषण्ड, नील° (auch ed. Bomb. °षण्ड), वृष°. — 3) m. N. pr. eines Schlangendāmons PAÑĀK. BR. 25, 15, 3. LĪTJ. 10, 20, 1. NID. 10, 12; vgl. कु°. — 4) n. = लिङ्ग BHĀG. P. 4, 19, 23 zur Erklärung von पाषण्ड (पाषण्ड); ed. Bomb. षण्ड.

2. षण्ड fehlerhafte Schreibart für षण्ड (KĀM. NTRIS. 17, 39 षण्डामर्को zu lesen), षण्ड und षण्ड.

षण्डक s. षण्डक.

षण्डकापालिक m. N. pr. eines Lehrers Verz. d. B. H. 196, 12. षण्ड° Verz. d. Oxf. H. 234, a, 5. षण्ड und कापालिक HALL 17.

1. षण्डता f. nom. abstr. zu 1. षण्ड 2) AK. 2, 9, 62. H. 1259.
2. षण्डता und षण्डतिल s. षण्डता und षण्डतिल.